

OGI Update No.7 April, 1999

The information bulletin of Organization "Gromadyanska Initsiatyva"(OGI) International
Tel / Fax: +380 44 2538470 E-mail: office@ogii.org Web-page: www.ogii.org

---

ПРОЕКТ З ТРАНСКОРДОННОГО ЕКОЛОГІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА (ТЕС).
Регіон: Україна - Російська Федерація.

Вступ

У Декларації 4-ї Конференції Міністрів навколишнього середовища (23-25 червня 1998 р., Орхус, Данія) Міністри особливо відзначили важливість участі неурядових організацій у процесі формування екологічної політики і необхідність тісного співробітництва різних секторів суспільства в процесі прийняття рішень.

Приймаючи до уваги вищевикладене, Міжнародна організація "Громадянська Ініціатива" спільно із Програмою Розвитку ООН в Україні за підтримки Програми Схід-Схід Міжнародного Фонду "Відродження" провели два регіональні семінари-наради **"Транскордонні екологічні проблеми: досягнення, потреби, шляхи вирішення спільними зусиллями"**, основною метою яких є розроблення пропозицій по практичному вирішенню транскордонних екологічних проблем на межі між Україною і Республікою Молдова (перший семінар - 8-11 лютого 1999 р., м.Київ), а також Україною і Російською Федерацією (другий семінар - 29 березня - 1 квітня 1999 р., м.Київ) за участі представників від відповідних державних установ, місцевих органів влади, прилеглих територій, та неурядових організацій із питань практичного вирішення невідкладних транскордонних екологічних проблем і пов'язаних із цим соціально-економічних проблем.

У перспективі, проведення подібних семінарів-нарад планується також між Україною й іншими країнами-сусідами, з якими Україна має спільні кордони. Однією з особливостей цих заходів є те, що вони ініційовані і координуються громадською організацією.

Заплановані семінари з питань транскордонних екологічних проблем є логічним продовженням проекту СОФІЯ+3 по оцінці неурядовими організаціями Національних планів дій з охорони навколишнього середовища в країнах ННД, який було представлено на 4-й Конференції Міністрів навколишнього середовища в Орхусі у червні 1998 р., де неурядові організації схвалили результати проекту і визначили основні напрямки своєї спільної діяльності на майбутнє.

Основою для участі неурядових організацій в екологічно орієнтованому соціально-економічному розвитку є Конвенція про доступ до інформації й участі громадськості в процесі прийняття рішень із питань навколишнього середовища, а також статті 2, 43 і 44 Декларації 4-ї Конференції Міністрів навколишнього середовища.

Міжнародна організація "Громадянська Ініціатива" почала сприяти практичній реалізації положень Декларації 4-ї Конференції Міністрів навколишнього середовища шляхом організації та проведення, у першу чергу, семінарів-нарад саме з питань транскордонних екологічних проблем, оскільки:

1. Результати проекту СОФІЯ+3 показали, що координація дій з питань охорони навколишнього середовища основних груп суспільства, відповідних державних установ України із сусідніми країнами залишається слабкою. Краща координація дій у

вирішенні спільних екологічних проблем дозволить попереджати і вирішувати екологічні проблеми значно ефективніше.

2. Інтеграція координованих спільних дій у МПДОНС істотно зменшить витрати кожній із сторін на впровадження МПДОНС, що не тільки економічно вигідно. Це створить сприятливий політичний клімат для часткового залучення зовнішніх джерел фінансування, що, зокрема, впливає із статей 5 і 45 Декларації 4-ї Конференції Міністрів навколишнього середовища.
3. Подібні заходи стимулюють співробітництво й участь основних груп сусідніх країн у процесі прийняття рішень і сприяють більш ефективній реалізації Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень із питань навколишнього середовища.

Інформація про регіональний семінар-нараду Україна - Республіка Молдова подана в [Інформаційному віснику №6](#) МО "Громадянська Ініціатива" за лютий 1999 року.

Двостороння зустріч з питань транскордонного екологічного співробітництва для регіону Україна - Російська Федерація (29 березня - 1 квітня 1999 р., м. Київ)

Від Російської Федерації в роботі семінару-наради брали участь Перший секретар Посольства Російської Федерації в Україні Олег Коробков, представники Державної Думи, Державного комітету з охорони навколишнього середовища, Міністерства природних ресурсів, територіальних Комітетів охорони навколишнього середовища від прилеглих до України територій, неурядових та інших зацікавлених організацій Російської Федерації.

Від України в семінарі взяли участь Заступник Міністра Мінекобезпеки України Анатолій Яцик, представники відповідних управлінь Мінекобезпеки України, Адміністрації Президента України, Національної Академії наук України, Програми Розвитку ООН, державних управлінь Мінекобезпеки від прилеглих до Російської Федерації областей, а також представники неурядових організацій України.

У процесі роботи семінару-наради визначені транскордонні екологічні проблеми, що мають місце на межі між Україною і Російською Федерацією, а також розроблені пропозиції щодо шляхів практичного вирішення цих проблем спільними зусиллями. На семінарі також обговорювалися питання можливих форм співробітництва різних суспільних груп України і Російської Федерації для забезпечення більш ефективного вирішення цих проблем, а також можливості інтегрування практичних підходів у вирішенні транскордонних екологічних проблем у Місцеві Плани Дій з охорони навколишнього середовища і програми соціально-економічного розвитку суміжних територій.

ПІДСУМКОВИЙ ДОКУМЕНТ

Проблеми, задачі	Пріоритетність за блоками	Шляхи вирішення
<i>Ресурси</i>		
<ul style="list-style-type: none"> Охорона та раціональне використання водних ресурсів.	1	<ul style="list-style-type: none"> Розробка і здійснення міждержавних екологічних басейнових програм і проектів. Формування єдиної системи етно-
<ul style="list-style-type: none"> Охорона, відтворення дикої флори	3	

і фауни.		<ul style="list-style-type: none"> природних територій, що особливо охороняються. Нові ненасильницькі технології відновлення міграційних шляхів прохідних риб. Організація спільного проведення рейдів по боротьбі з браконьерством. Гармонізація законодавства Російської Федерації й України; введення відповідальності за незаконну торгівлю. Розробка системи роботи з конфіскатами (об'єктами СИТЕС).
<ul style="list-style-type: none"> Відтворення рибних ресурсів. Порятунк і відновлення природного відтворення Азовських прохідних риб. 	2	
<ul style="list-style-type: none"> Міжнародна торгівля природними ресурсами, об'єктами дикої флори і фауни, що знаходяться під загрозою зникнення. 		
Антропогенні впливи		
<ul style="list-style-type: none"> Проблема морських смітників, днопоглиблення та дампіngu. 	4	<ul style="list-style-type: none"> Проведення погодженої політики господарської діяльності на водозбірній площі. Вибір прикордонного водного об'єкту для відпрацьовування пілотного проекту з прийняття управлінських рішень. Постановка спільних наукових досліджень. Прийняття спільних регулюючих документів. Розробка спільних дій по виконанню міжнародних Конвенцій, угод, договорів по транскордонному забрудненню атмосфери
<ul style="list-style-type: none"> Проблема донних відкладень. 	3	
<ul style="list-style-type: none"> Проблема водозбору малих рік. 	1	
<ul style="list-style-type: none"> Проблема транскордонного переносу забруднюючих речовин в атмосферному повітрі. 	2	
<ul style="list-style-type: none"> Зниження транскордонного переносу р. Сіверський Донець і ін. 		
<ul style="list-style-type: none"> Захист Чорного й Азовського морів від антропогенного впливу. 		
<ul style="list-style-type: none"> Запобігання руйнації берегової смуги Азово-Чорноморського узбережжя. 		
Функції, засоби і методи управління		
<ul style="list-style-type: none"> Моніторинг транскордонного переносу забруднюючих речовин у водному та повітряному середовищах. 	1	<ul style="list-style-type: none"> Розробка спільних програм моніторингу. Регулярне інформування обох сторін про екологічний стан небезпечних промислових об'єктів. Проведення спільних екологічних експертиз господарської діяльності з транскордонним впливом.
<ul style="list-style-type: none"> Радіоекологічний моніторинг у транскордонній зоні. 	3	
<ul style="list-style-type: none"> Контроль якості води транскордонних рік, використовуваної у питному водопостачанні. 	2	
Нормативно-правова база		

<ul style="list-style-type: none"> Гармонізація законодавчої і нормативно-правової бази двох країн: 		<ul style="list-style-type: none"> Розробка механізму підготовки і реалізації спільних інвестиційних проектів. Узгодження методології ОВНС, екологічної експертизи й екологічного аудиту. Міжурядова угода по контролю за транскордонним перевезенням небезпечних відходів. Вироблення єдиних норм і вимог по використанню усіх видів транспортних засобів. Паспортизація прибережних акваторій. Басейнова угода. .
<ul style="list-style-type: none"> нормативи і стандарти якості природного середовища, у тому числі ПДК; 	1	
<ul style="list-style-type: none"> механізм стягнення за порушення природоохоронного законодавства на міждержавному рівні; 	2	
<ul style="list-style-type: none"> фінансово-економічний механізм реалізації спільних програм і спільних інвестиційних проектів. 	3	
<ul style="list-style-type: none"> Розробка механізму участі громадськості у вирішенні транскордонних екологічних проблем. 		
Методичне забезпечення		
<ul style="list-style-type: none"> Методична база двох країн, включаючи методику визначення розміру відшкодування збитку при виникненні аварійних ситуацій. 		<ul style="list-style-type: none"> Підготувати і прийняти угоду на міждержавному рівні про єдине методичне забезпечення діяльності в області охорони навколишнього середовища і природокористування в рамках спільних програм і проектів.
Організаційний блок		
<ul style="list-style-type: none"> Створення постійно діючих: української частини Азовської міжпарламентської комісії, спільної експертної ради, фонду розвитку Азовського басейну. 	2	<ul style="list-style-type: none"> Створення єдиної інформаційної системи на рівні басейну. Поновлення Комітетів по басейнах рік. Підготовка та укладання Угод між прикордонними органами державної влади в області охорони навколишнього середовища. Створення єдиного організаційно-методологічного центру "Азовія-XXI століття". Реалізація погодженої програми роботи. Практична реалізація двосторонньої міжурядової угоди в області охорони навколишнього середовища, включаючи відповідну програму робіт.
<ul style="list-style-type: none"> Відсутність єдиної інформаційної системи на рівні басейну. 	1	
Соціально-економічний блок		

- Екологічні проблеми і соціально-економічний розвиток.

- Постановка спільних наукових досліджень.